

ท่านผู้ฟังคะ ปัจจุบันเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงขององค์กรต่างๆ คือ **การบริหารความเสี่ยง** (Risk Management) ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามปกติหรือไม่ได้คาดคิดมาก่อนแต่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือผลผลิตในด้านลบ ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงจึงเป็นกระบวนการในการบริหาร การปฏิบัติงาน เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือให้สามารถ ลดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือให้สามารถลดความรุนแรงจนองค์กรยอมรับได้ ห้องสมุดต่างๆ ก็เช่นเดียวกับองค์กรธุรกิจอื่นๆ แม้ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการแข่งขันทางธุรกิจ การแสวงหากำไรก็ตาม แต่ก็มีส่วนที่อยู่ในกระบวนการการบริหารความเสี่ยงอยู่ไม่น้อย ห้องสมุด หรือศูนย์ข้อมูลของท่านเคยประสบสภาพการณ์เหล่านี้หรือไม่? ภาวะความชื้นในบรรยากาศ จนทำให้สิ่งพิมพ์หรือวัสดุต่างๆ เต็มไปด้วยเชื้อรา ผู้ปฏิบัติงานมีสุขภาพอ่อนแอลง เนื่องจากทำงานอยู่ใน พื้นที่ไม่ถูกสุขอนามัย คนงานประสบอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ อยู่เสมอ แม้ว่าห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลจะได้นำหลักการ 5 ส ที่ว่า สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และ สร้างนิสัย เข้ามาบริหารจัดการแล้วก็ยังไม่เพียงพอ ต้องเพิ่มการบริหารจัดการเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยง ลดหรือควบคุมความเสี่ยง หรือแก้ไขไม่ได้ดีขึ้นจนต้องยอมรับความเสี่ยงนั้นเสียเอง จากผลของการบริหารจัดการนี้ จึงมีผู้รู้ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงบอกว่า ห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลต้อง จัดให้มีการควบคุมภายใน โดยมีคณะผู้บริหารหรือคณะกรรมการดำเนินงานแก้ไขปัญหานั้นหน่วยงาน กำหนดแล้วว่าเป็นความเสี่ยง เช่น มินิโยบาย แผนงาน ระเบียบข้อบังคับ คู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น และต้องมีองค์ประกอบ 5 ด้านสัมพันธ์กัน ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมิน ความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม และการ ติดตามประเมินผล

ดังนั้นประโยชน์สูงสุดของการบริหารความเสี่ยง ไม่ใช่เพียงแค่การพัฒนาปรับปรุง ความปลอดภัย การใช้งบประมาณที่เหมาะสมเท่านั้น ยังเป็นโอกาสให้องค์กรต่างๆ ก้าวไปสู่ความเป็น เลิศเหมือนอย่างที่ไผ่ผืนด้วยคะ.

